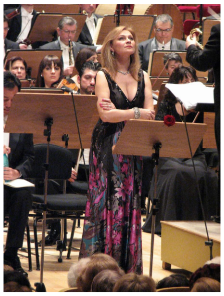Seară Ravel

(Costin Popa – 31 ianuarie 2011)

Ruxandra DONOSE

A fost un eveniment. Și un act temerar. Orchestra Națională și Corul Radio s-au încumetat să prezinte în formulă concertantă două opere de Maurice Ravel, „Ora spaniolă” și „Copilul și vrăjile”. La noi, prima văzuse luminile rampei Operei bucureștene acum mai bine de 40 de ani, cea de-a doua, probabil, a fost o premieră absolută în România. Curajul managerial a venit prin faptul că n-a fost propusă nici măcar varianta semi-scenică pentru niște titluri cu care, să recunoaștem, publicul nu este familiarizat. Așadar, s-a oferit muzică pură, despuiată de imagistica teatrală. Pentru ducerea la bun sfârșit a unui asemenea pretențios demers a fost nevoie de urmărirea a două țeluri: excelentă pregătire muzicală și distribuire de clasă, fără fisuri. Ambele au fost îndeplinite cu brio. De aici, succesul.

Centrul vital al serii a fost prezența reputatei mezzosoprane Ruxandra Donose în două roluri, Concepción, respectiv Copilul. Nume de rezonanță pentru lirica română și internațională, artista este recunoscută și admirată prin examinările adâncite la care supune desenele melodice și libretele, prin inteligența de abordare a lecturilor, prin rafinamentul adresărilor care izvorăsc din glasul de învăluitoare timbralitate. Liricul și expresivitatea se contopesc în cântul Ruxandrei Donose. Așa o știam, așa am regăsit-o. Partiturile raveliene, fie comedia „orei spaniole”, fie delicioasa fantezie a „vrăjilor” îi oferă teritoriile pentru nuanțări minuțioase, ironice și cu erotism subtil, respectiv jocuri de lumini și umbre care inundă mintea unui copil șăgalnic. Mezzosoprana simte și redă potrivit accentul spaniol prezent deseori în scriitura primei lucrări, după cum știe să sublinieze printr-o mimică delicată atitudinile și stările prin care trece micul erou înconjurat de animăluțele și obiectele însuflețite magic. Prin Ruxandra Donose, prin partenerii ei, tălmăcirea operei „Copilul și vrăjile”, în primul rând, a suplinit într-o oarecare, mică măsură, lipsa regiei.

Afișul concertului de la Sala Radio a atras, așadar, printr-o distribuție de lux, cu mulți oaspeți din exteriorul țării, români și străini. În „Ora spaniolă”, excelentul Spieltenor francez de origine vietnameză Philippe Do a cântat sonor și extrem de nuanțat în rolul poetului Gonzalve iar Valentin Racoveanu a expus un glas tenoral instrumental, cu omogenă linie vocală în Torquemada, ceasornicarul din Toledo și soțul frumoasei Concepción. Pentru registrele grave, Yuriy Tsiple, ucrainean absolvent al Universității Naționale de Muzică din București și solist al Operei din Strasbourg, a adus rolului căruțașului Ramiro aportul său de timbru plăcut și fluid condus, în timp ce basul clujean Petre Burcă a fost bancherul Don Iñigo Gomez.

Philippe Do și Ruxandra Donose

Yuriy Tsiple și Valentin Racoveanu

Tina Munteanu și Petre Burcă

Prețuiți invitați din ansamblul Operei de Stat din Viena au cântat, după pauză, în „Copilul și vrăjile”. Un glas de limpezimea cristalului Swarovski a înfățișat, cu impecabile plutiri acute, diafana soprană Teodora Gheorghiu. A fost Focul, Prințesa și, cum se putea altfel, Privighetoarea. În rolurile Mama, Ceașca și Libelula am ascultat-o pe mezzosoprana Aura Twarowska. Apoi, ne-am reîntâlnit cu Philippe Do (Ceainicul, Bătrânul, Broasca), Yuriy Tsiple (Ceasul, Pisoiul) și Petre Burcă (Fotoliul, Un copac). Nu în ultimul rând, am remarcat două frumoase voci pline de prospețime, mezzosoprana Antonela Bârnat (Pisica, Un păstor, Veverița), solistă a Operei Naționale București și soprana Tina Munteanu (Scaunul, Bufnița, Liliacul, O păstoriță), solistă a Teatrului Național de Operetă „Ion Dacian” dar cu notabile prezențe pe prima scenă lirică națională. Vocile din grădină au fost Daniela Caraman, Eugenia Neagu, Nicușor Simonov, Corneliu Popușoi. Ca de obicei, Corul Academic (dirijor Dan Mihai Goia) și Corul de Copii Radio (dirijor Voicu Popescu) s-au situat la înălțime artistică.

Teodora Gheorghiu și Ruxandra Donose

Julien Salemkour și Aura Twarowska

Antonela Bârnat

Câștigurile serii s-au datorat și baghetei oaspetelui de origine germano-algeriană Julien Salemkour, care a asigurat o atentă pregătire a Orchestrei Naționale Radio, concretizată prin preciziune și coloristică, precepte atât de necesare impresionismului ravelian.

Sper că din înregistrarea live a concertului, din repetiții, se va putea compila un CD, mărturie a reușitei. Sau, cine știe, dintr-o imprimare specială de studio. Îmi amintesc că prin anii ´70, în paralel cu pregătirea unor memorabile concerte-operă, se făceau și asemenea gravuri destinate posterității.

Oricum, la o eventuală reluare a celor două titluri, când invitarea artiștilor din diaspora lirică română sau a oaspeților străini s-ar lovi de programările curente ale acestora, cred că un afiș integral autohton ar putea fi oricând alcătuit.

Seara Ravel la Sala Radio a fost un act de cultură. Se gândește oare Opera Națională București să îl împlinească prin montări scenice în condiții de actorie totală? Incontestabil, „Ora spaniolă” și „Copilul și vrăjile” sunt extrem de ofertante pentru un regizor inteligent.